

STORTINGET

Innst. 511 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Meld. St. 28 (2020–2021) og Dokument 8:129 S (2020–2021), Dokument 8:151 S (2020–2021) og Dokument 8:184 S (2020–2021)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Vår felles digitale grunnmur – Mobil-, bredbånds- og internettjenester og Representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Mossleth, Bengt Fasteraune, Heidi Greni, Åslaug Sem-Jacobsen og Liv Signe Navarsete om en kraftig utbygging av mobildekning i hele landet, Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Per-Willy Amundsen, Hanne Dyveke Søttar, Tor André Johnsen, Bengt Rune Strifeldt, Terje Halleland, Bård Hoksrud, Morten Ørsal Johansen, Kjell-Børge Freiberg og Gisle Meininger Saudland om full internettdekning til hele landet i løpet av 2025 og Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sverre Myrli, Ingalill Olsen, Øystein Langholm Hansen og Kirsti Leirtrø om at ingen skal miste fasttelefonen før de har mobildekning eller andre telefonløsninger med minst like god dekning som fasttelefon

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Meld. St. 28 (2020–2021)

Regjeringen legger i Meld. St. 28 (2020–2021) frem nye mål for sektoren for elektronisk kommunikasjon.

I meldingens kapittel 2 presenteres bakgrunnen for meldingen og noen sentrale politikkområder. I kapittel 3 presenteres regjeringens hovedmål og hovedprioriteter, oppsummert med stikkordene digital tilgang for alle, digital mobil verdiskapning, sikre og robuste nett og digital hele livet. I kapittel 4 beskrives viktige

utviklingstrekk de siste årene, blant annet stadig større bruk av internettbaserte tjenester for kommunikasjon, stadig flere typer utstyr som knyttes til internett (Tingenes internett), stadig mer bruk av fiberbasert bredbånd, rask teknologisk utvikling på mobilområdet med utfasing av eldre teknologier og innføring av nye teknologier (5G), konvergens mellom faste- og trådløse tjenester, og viktige utfordringer knyttet til sikkerhet og beredskap. I kapittel 5 omtales ekomsektorens betydning for norsk økonomi, med vekt på blant annet verdiskapning, produktivitet og betydning for omstilling i andre sektorer (transformative egenskaper). Det vises i meldingen til at en analyse fra 2021 indikerer at ekomsektorens bidrag til produktivitetsveksten blant norske næringer i perioden 2003–2017 har vært betydelig.

I meldingens kapittel 6 drøftes ekomsektorens betydning for bærekraft, klima og miljø. Det vises til at utbygging av og utvikling i den digitale grunnmuren vil påvirke mulighetene til å oppnå verdensmålene for en bærekraftig utvikling. Videre diskuteres både ekomsektorens eget klima- og miljøavtrykk og hvordan ekomsektoren kan tilrettelegge for redusert avtrykk i andre sektorer.

I kapittel 7 beskrives bredbånds- og mobilmarkedene. Viktige teknologiske og markedsmessige utviklingstrekk presenteres, og det diskuteres hvordan det kan legges til rette for konkurranse og valgfrihet og for videre markedsbasert utbygging av nett- og tjenester. I kapittel 8 omtales særlig ny mobilteknologi (5G) og Tingenes internett (IoT). Innføring av 5G er etter regjeringens syn kanskje den største oppgraderingen av mobilnettene til nå, og 5G forventes å være viktig for å sikre norsk konkurransevne, håndtere eldrebølgen og oppnå FN's bærekraftsmål. Tingenes internett er betegnelsen på at utstyr, sensorer og produkter er tilknyttet in-

ternett og kan kommunisere med andre ting, datamaskiner eller mennesker. Tingenes internett vil gi grunnlag for store kostnadsbesparelser for samfunnet og en enklere hverdag for innbyggerne.

I kapittel 9 omtales frekvensforvaltning. Det gjøres rede for at frekvenser utgjør en verdifull og begrenset naturressurs, og det er viktig å forvalte ressursene slik at utnyttelsen gir mest mulig samfunnsnytte over tid. God forvaltning gir også grunnlaget for gode, rimelige og fremtidsrettede tjenester. Frekvenser er en avgjørende innsatsfaktor for stadig flere virksomheter og aktører. Tilbydere av mobile ekomtjenester og annen samfunnskritisk infrastruktur er avhengige av frekvensressurser, og det finnes også aktører med behov for frekvensressurser blant annet i transportsektoren, helsesektoren, maritim virksomhet, industrien, bygg- og anleggs- og entreprenørvirksomhet, media, kulturlivet, ideelle organisasjoner og forskningsvirksomhet. Det gis også en beskrivelse av hvordan myndighetene samarbeider om måling av og informasjon om stråling fra radiobølger.

Kapittel 10 omhandler internetttilgang, som gradvis er blitt den mest brukte ekomtjenesten i det norske samfunnet, og som utgjør en grunnleggende samfunnsressurs. Det er et økende press internasjonalt som kan føre til en fragmentering eller endring av det åpne, globale internett. I kapitlet beskrives regjeringens politikk på internettområdet. I kapittel 11 omtales kommunikasjonsvern. Dette innebærer å sikre konfidensialiteten, autentisiteten og integriteten til innholdet i elektronisk kommunikasjon og informasjon om overføringen av kommunikasjonen. Det uttrykkes i meldingen at det er viktig å sørge for at brukerne trygt kan kommunisere gjennom elektroniske kommunikasjonsnett uten at de må avgi mer informasjon enn det som er nødvendig, og uten at uvedkommende kan få tilgang til kommunikasjonen.

I kapitlene 12, 13 og 14 legges det frem en nasjonal strategi for sikker og robust ekominfrastruktur. Stadig flere tjenester, som håndterer stadig større verdier i samfunnet, digitaliseres, blant annet styringssystemer for industri, landbruk og havbruk, hjemmekontorløsninger og dokumentsystemer, kjøretøy og karttjenester, butikk- og betalingstjenester, underholdningstilbud og helse og omsorgstjenester, herunder velferdsteknologi. I fremtiden vil nettene bære enda flere viktige og kritiske tjenester for samfunnet, som nød- og beredskapskommunikasjon over kommersielle mobilnett. Sikkerhetstiltakene i den digitale grunnmuren må etter regjeringen syn reflektere denne utviklingen og tilpasses verdiene som bæres av grunnmuren.

I kapittel 15 omtales økonomiske og administrative konsekvenser. Det vises blant annet til tiltak som allerede er igangsatt og bevilgninger i den forbindelse, jf. punkt 15.1. Videre uttales det at tiltak som krever bevilgningsøkninger vil bli fremmet for Stortinget i forbin-

delse med de årlige statsbudsjettene. Reduksjonen av provenyet fra auksjonen av frekvenser i 2,6 og 3,6 GHz-båndene med inntil 560 millioner kroner, mot at vinnerne bygger ut raskt, trådløst bredbånd på 100 Mbit/s i områder der det mangler slikt tilbud, vil redusere inntektene til staten på kap. 5309, post 29 Inntekter ved tildelelse av tillatelser. Regjeringen vil komme tilbake til dette etter at frekvenstildelingen er gjennomført. Det informeres videre om at resterende tiltak vil dekkes innenfor de berørte departementenes gjeldende budsjettammer.

1.2 Dokument 8:129 S (2020–2021)

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen sørge for utbygging av godt og stabilt mobilnett slik at det er tilgjengelig for hele landets befolkning, uansett bosted.
2. Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for utbygging av mobilnett langs alle hovedferdselsårer både på land og sjø.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

1.3 Dokument 8:151 S (2020–2021)

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen sikre at hele landet har tilgang til høyhastighetsinternett med minst 100 megabit i sekundet gjennom en sammensetning av fiber- og mobilteknologier som til sammen kan sikre full internettdekning.
2. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til hvordan man på en god måte kan nå et mål om 99 pst. internettdekning i hele Norge i løpet av 2025 med minst 100 megabit i sekundet gjennom en sammensetning av fiber- og mobilteknologi. Hastigheten til den siste og mest utfordrende 1 pst. kan utvikles også ut over 2025.
3. Stortinget ber regjeringen utrede en rett til høyhastighetsinternett for alle husstander i Norge.
4. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag der husstandene som i dag mangler alle former for grunnleggende internett, blir prioritert, for å sikre en rask gjennomføring av denne rettigheten.
5. Stortinget ber regjeringen øke tilskuddsordningene for utbygging av høyhastighetsinternett for å nå målet om 99 pst. dekning i løpet av 2025 og videre øke tilskuddet til utbygging for den resterende 1 pst.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

1.4 Dokument 8:184 S (2020–2021)

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at ingen mister fasttelefonen før de har mobildekning eller andre telefonløsninger med minst like god dekning som fasttelefon.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Øystein Langholm Hansen, Kirsti Leirtrø, Sverre Myrli og Ingalill Olsen, fra Høyre, Solveig Sundbø Abrahamsen, Jonny Finstad, Nils Aage Jegstad og lederen Helge Orten, fra Fremskrittspartiet, Åshild Bruun-Gundersen, Bård Hoksrud og Tor André Johnsen, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune og Siv Mossleth, fra Sosialistisk Venstreparti, Arne Nævrå, og fra Venstre, Jon Gunnes, viser til Meld. St. 28 (2020–2021) om Vår felles digitale grunnmur – Mobil-, bredbånds- og internettjenester og representantforslagene framsatt i Dokument 8:129 S (2020–2021), Dokument 8:151 S (2020–2021) og Dokument 8:184 S (2020–2021). Komiteen har besluttet å behandle de fire sakene i én felles innstilling.

Hovedmål og prioriteringer

Komiteen viser til at digitaliseringen preger samfunnsutviklingen i stadig større grad, og at utviklingen skjer raskt. Alle innbyggere, bedrifter, offentlige virksomheter og kritiske samfunnsfunksjoner forventer tilgang til elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester som gjør at de kan delta i det digitale samfunnet, og at de kan dra nytte av mulighetene for forenkling, effektivisering, innovasjon, verdiskaping og underholdning. Avhengigheten av nett og tjenester øker i alle samfunnssektorer.

Komiteen viser til at den nye normalen plutselig ble hjemmekontor, hjemmeskole og minst mulig fysisk kontakt da koronapandemien traff Norge. Norge var godt forberedt for å takle denne situasjonen, blant annet fordi vi har en digitalt kompetent befolkning, gode digitale fellesløsninger og effektive offentlige digitale tjenester.

Komiteen viser videre til at høye investeringer i utbygging og drift av bredbånds- og mobilnett og datasentre gjennom mange år, har vært en sentral forutsetning for at den digitale grunnmuren har taklet stresstesten under pandemien. Norske ekomnett og datasentre er bygd for å tåle stor trafikk, og de er godt driftet.

Komiteen bemerker at all bruk av frekvenser er regulert av ekommyndigheten. Et viktig prinsipp er at det skal være så lav terskel som mulig for tilgang til frekvenser for de ulike aktørene.

Komiteen påpeker at internett er blitt den mest brukte ekomtjenesten i det norske samfunnet og nå er nærmest uunnværlig i alle samfunnssektorer. I tillegg til at internett gir fordeler på en rekke områder ved å stimulere til næringsutvikling og innovasjon, er internett viktig for kommunikasjon, ytringsfrihet og demokrati.

Komiteen peker på at betydningen av kommunikasjonsvern øker når kommunikasjonen i økende grad blir internettbasert.

Komiteen viser til at sikkerhet i den digitale grunnmuren omhandler tilgjengelighet, integritet og konfidensialitet. Komiteen mener det er avgjørende at det fokuseres på sikkerhet og beredskap for den digitale grunnmuren.

Mobil- og bredbåndsnett

Komiteen viser til at 5G følger etter dagens 4G-teknologi som finnes hos mobiltilbydere over hele verden, og de første installasjonene av 5G-teknologi er allerede gjennomført, både i Norge og i andre land. 5G forventes å bidra til at vi kan løse oppgaver på nye måter og øke produktiviteten i alle samfunnssektorer.

Komiteen bemerker videre at Norge generelt har godt utbygde nett og et variert tjenestetilbud. Nesten alle husstander har tilbud om grunnleggende bredbånd, og andelen husstander som har tilbud om raskt bredbånd, øker år for år, og var ved utgangen av første halvår 2020 på 89 pst.

Komiteen er opptatt av at gode og sikre ekomnett skal komme alle innbyggere til gode, være en konkurransefordel for norsk næringsliv i hele landet, og legge til rette for gode og fremtidsrettede offentlige tjenester.

Komiteen er kjent med at bredbåndstilbudet i Norge er svært godt, både i europeisk og internasjonal målestokk. Tilbudet er imidlertid bedre i tettbygde enn i spredtbygde strøk. Dette henger sammen med at utbyggingskostnadene må deles på langt færre kunder i spredtbygde strøk med færre brukere. Mens 96 pst. av husstandene i tettbygde strøk hadde tilbud om raskt bredbånd på 100 Mbit/s per første halvår 2020, hadde 56 pst. av husstandene i spredtbygde strøk dette på samme tidspunkt. Selv om gapet er redusert de siste årene, mener komiteen fortsatt at forskjellen er for stor. Den teknologiske utviklingen går svært raskt. Kobbernettet, som har tjent det norske samfunnet godt i mange tiår, skal erstattes med nye og fremtidsrettede løsninger. Dette vil være et gode for de fleste allerede nå og for alle på sikt, fordi kobbernettet erstattes med fremtidsrettede løsninger basert på fiber og mobilnett.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at Norge er et av de mest digitaliserte landene i verden. EUs årlige undersøkelse av status for digitalisering i Europa (The Digital Economy and Society Index (DESI) 2020), viser klar fremgang for Norge på områdene digital infrastruktur, offentlige digitale tjenester og digital kompetanse. Flertallet merker seg at Norge ligger helt i toppen av kåringen sammen med de andre skandinaviske landene. Undersøkelsen viser at Norge har den høyeste internettbruken i befolkningen, og at mer enn 90 pst. bruker offentlig digitale tjenester eller har kontakt med det offentlige gjennom digitale kanaler. Flertallet viser til at Norge scorer særlig høyt på bruk av eforvaltningsløsninger og digitale tjenester for næringslivet. Sammen med Danmark har Norge den beste mobil- og bredbåndstilgangen.

Flertallet understreker at den markedsbaserte politikken, der kommersielle aktører i hovedsak står for utbygging og finansiering av mobil- og bredbåndstilbudet, har ligget fast i mange år og er svært vellykket.

Flertallet viser til at befolkningens digitale grunnkompetanse er god i Norge, og at nordmenn i økende grad bruker internettbaserte tjenester for å kommunisere. Flertallet er opptatt av å forhindre digitalt utenforskap og er tilfredse med at regjeringen har etablert opplæringsstilbud som Digihjelpen og Seniornett til alle som ønsker det. Flertallet viser i den forbindelse også til at regjeringen skal legge fram strategien Digital hele livet. I henhold til Meld. St. 28 (2020–2021) vil målet med strategien «være å bidra til at ulike befolkningsgrupper har muligheter til å tilegne seg og oppdatere digital kompetanse gjennom ulike livsfaser, og at alle innbyggere skal ha mulighet til digital deltakelse – i arbeidslivet, i samfunnslivet og sosialt».

Et annet flertall, komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, er opptatt av at alle innbyggere og virksomheter skal ha tilgang til en fremtidsrettet og trygg digital grunnmur.

Dette flertallet vil påpeke at bærekraftig konkurranse er en grunnleggende forutsetning for å sikre rimelige priser og et mangfold av nye og innovative tjenester. I deler av de norske ekomarkedene er det fremdeles behov for forhåndsregulering etter ekomloven for å legge til rette for slik konkurranse.

Komiteen mener videre at valgfrihet for sluttbrukere og konkurranse mellom tilbydere er nødvendig for å få til effektiv utnyttelse av ressursene, et godt tjenestetilbud og rimelige priser. Komiteen viser til at vi i markedene for bredbånd og mobil ser tegn på at sluttbrukernes valgfrihet er for svak, at konkurransen

varierer, og at det i deler av landet ikke vil være grunnlag for konkurranse mellom ulike nett.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, er bekymret for hvordan svikt i konkurransen og bruk av bindings- tid, koblingssalg og andre innlåsningsmekanismer som rammer forbrukerne, er til hinder for valgfrihet og begrenser tilgangen til fri informasjon.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, er fornøyde med at det ligger flere konkrete tiltak i Meld. St. 28 (2020–2021) som skal legges til rette for bedre konkurranse. Et tredje mobilnett vil styrke konkurransen på mobilmarkedet, og etter hvert som mobilnettene også vil kunne brukes til å levere hjemmebredbånd, gjennom fast trådløs bredbånd i 5G-nett, vil de i økende grad også konkurrere mot for eksempel fibernet.

Dette flertallet viser til den gode utbyggings- takten vi har sett i Norge de siste årene. Utbygging av bredbåndsinfrastruktur er kostnadskrevende. Når vi nå begynner å få infrastrukturen på plass, mener dette flertallet man bør begynne å fokusere mer på konkurransen mellom aktørene. Dette flertallet viser til at det i dag følger krav om åpning av nett sammen med offentlig bredbåndstøtte. Likevel synes det å være få alternative tilbydere i offentlig støttede nett. Hvis det er få som benytter seg av denne muligheten, kan det være tekniske eller markedsmessige hindre som bidrar til dette. Dette flertallet mener det er viktig å se nærmere på dette fordi mange offentlig støttede nett er bygd i områder som ligger langt unna utvekslingspunkter for trafikk mellom operatører. Konkurransen vil dermed trolig styrkes dersom man kan få rimelig tilgang til offentlig støttede nett også på disse punktene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at måten Norge har valgt å bygge ut fiber på er kostnadseffektiv for staten. Dette innebærer imidlertid at det får konsekvenser for sluttbrukere. At det er noen aktører som er både utbyggere og innholdsleverandører, fører på den ene side til at bredbåndstilbudet har blitt bygget ut hurtigere og i langt større grad enn i andre land, men på den andre siden har det ført til at det er kostbart for sluttbrukere å knytte seg opp til disse aktørene. I tillegg vil innholdsleverandørene merke at det er tilnærmet monopolsituasjon i mange av de fibernetene som er bygget ut. Dette har to sider. På den ene siden er valgfriheten for sluttbrukere begrenset i en del fibernet, men på den andre siden hadde ikke disse fibernetene blitt bygd ut om det ikke hadde blitt gjort av andre aktører enn staten. Stortingsflertallet har nemlig over lang tid bevilget langt mindre til tilskuddsordninger enn det be-

hovet hadde vært uten at selvstendige utbyggere hadde gjort dette på eget initiativ.

Disse medlemmer viser videre til Representantforslag 184 S (2020–2021), der det foreslås at ingen skal miste fasttelefonen før de har mobildekning. I sin vurdering av forslaget skriver digitaliseringsministeren til komiteen i brev av 21. april 2021 «at det ikke er behov for å vedta representantforslaget». Statsråd Helleland begrunner dette med at Telenor har leveringsplikt av telefoni, og at «[f]orbrukere og virksomheter kan ta kontakt med Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) dersom de mot formodning ikke får tilbud om erstatningsløsning for en fasttelefonitjeneste over kobbernettet som Telenor ønsker å avslutte».

Hadde dette fungert tilfredsstillende, hadde ikke disse medlemmer sett det nødvendig å fremme det forslaget som ligger til behandling. Mange innbyggere tar kontakt fordi de ikke når igjennom hverken hos Telenor eller Nkom.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at ingen mister fasttelefonen før de har mobildekning eller andre telefonløsninger med minst like god dekning som fasttelefon.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at Telenor i henhold til avtale mellom Telenor og Staten har leveringsplikt på offentlig telefontjeneste og digitalt elektronisk kommunikasjonsnett på ethvert sted med fast helårlig bosetting eller næringsvirksomhet. Flertallet viser videre til at denne leveringsplikten ikke er knyttet opp mot kobbernettet, og Telenor kan levere telefontjenesten både via mobil løsning og som bredbåndstelefontjeneste. Dersom tilsvarende tjeneste tilbys av én eller flere tilbydere til sluttbrukere i det aktuelle geografiske området, bortfaller Telenors plikt til levering. I vurderingen av om tjenester tilsvarende hverandre, vil det blant annet bli lagt vekt på funksjonalitet og pris.

Flertallet viser til at internasjonal dataflyt i dag generer større verdier enn tradisjonell handel. I tillegg ser man at 80 pst. av verdens teknologioppstartsselskap har et globalt marked fra første dag. For å utnytte og kapitalisere på dette er næringslivet generelt, og IKT-bransjen spesielt, avhengig av stor utbredelse av høykapasitetsnett.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at digital infrastruktur er ryggmargen i Norges eksisterende og

fremtidige næringsliv. Dersom man vil sikre arbeidsplasser, verdiskaping og økt tilflytning til distriktene, må det legges en god strategi for tilgang på mobildekning og høyhastighetsinternett. Norsk verdiskaping er avhengig av en digital infrastruktur med høy kvalitet. Dette avhengighetsforholdet vil fortsette å øke i omfang.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, påpeker at Norge har en geologi og et befolkningsmønster som gjør utbygging og oppgradering krevende – i både praktisk og kommersiell forstand. Dette flertallet ønsker derfor kostnadsreducerende tiltak knyttet til utbygging av høyhastighetsnett og støtter formålet om å bidra til kostnadseffektiv etablering av høyhastighetsnett for elektronisk kommunikasjon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, mener utbygging av høyhastighetsnett i dag er preget av til dels store variasjoner i enkeltkommuners håndtering av gebyrer og lokale kostnader i forbindelse med utbygging. Dette har direkte innvirkning på aktørenes kommersielle vurderinger av utbyggingsprosjekter. Det er derfor vesentlig at staten legger tydelige føringer på kommunenes muligheter til å styre lokale graveregler, gebyrstrukturer og -størrelser samt tilgang til fysisk infrastruktur.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, mener internettutbygging er et godt og hurtigvirkende sysselsettingstiltak, særlig i distriktene. Selve utbyggingsfasen, som omfatter gravearbeid, legging av fiber/kabler, innstallering, påvisning av ledninger i grunn, prosjektering o.l., vil generere flere hundre arbeidsplasser, ifølge tall fra Abelia fra 2020.

Dette flertallet peker også på virkningen internettutbygging vil ha på den langsiktige verdiskapingen med tanke på at nye arbeidsplasser i dag er avhengige av god bredbåndstilkobling. Verdien av data som går gjennom fiber, har passert verdien av fysisk handel i verden. At områder i landet står uten tilstrekkelig tilkobling, bør ikke være tilfelle i en digital økonomi som den norske.

Dette flertallet viser til at covid-19 har gjort situasjonen mer prekær for de som står utenfor. Mer verdiskaping skjer fra hjemmet, og i tillegg er tilkobling en forutsetning for digital samfunnsdeltakelse og inkludering. Veien ut av ensomhet i en pandemi er digital, så enten det er barn i karantene eller eldre på eldreentre, er det sterke behov for god tilknytning til omverdenen.

Et tredje flertall, komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil påpeke viktigheten av at kravet til lokalt bidrag må reduseres til 15 pst. eller mindre for å få flere kommuner med. Dette har utgangspunkt i at kommuner med dårlig råd melder om manglende evne til å prioritere dette i sine budsjetter og øvrig ressurstilfang.

Dette flertallet mener det er viktig å sette et klart og utvetydig mål om at alle husstander skal ha tilbud om høyhastighetsinternett. Svenskene har et mål om at 98 pst. av husstandene skal ha et gigabit-tilbud innen 2025. Dette legger til rette for at både bedrifter og befolkning får lynraske kommunikasjonskanaler til omverdenen, som håndterer komplekse prosesser på mikrosekunder.

Dette flertallet registrerer at regjeringen ønsker å ha som mål at 100 pst. av norske nødmeldingssentraler, rådhus og andre viktige offentlige administrasjonsbygg, skoler og transportknutepunkter skal ha tilbud om minst 1 Gbit/s nedlastingshastighet og minst 100 Mbit/s opplastingshastighet innen utgangen av 2025. Det er vel og bra at offentlige bygg skal ha disse tilbudene, men næringslivet i landet må også sikres tilgang til denne nødvendige infrastrukturen.

Dette flertallet mener vi risikerer om få år å ha mye lavere kapasitet enn nabolandene, noe som gjør Norge mindre konkurransedyktig med hensyn til å tiltrekke seg næringsliv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at utviklingen er høyst ujevn mellom ulike deler av landet. Tilskuddet til bredbåndstrulling over statsbudsjettet er blitt økt, og samtidig tilsier regionreformen at fylkene fremover skal forvalte tilskuddsordningen, med Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (NKOM) som faglig instans. Tidligere har kommunene måttet søke NKOM om midler. Utilstrekkelig kompetanse og forståelse for behovet internt i de ulike kommunene kan trolig delvis forklare den ujevne utviklingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, peker på at internett er en samfunnskritisk infrastruktur, og det vil potensielt føre til et digitalt klasseskille mellom dem som er raskt på nett, og dem som ikke er det, om målsettingen ikke er bedre og tydeligere.

Flertallet mener internettmålet må bli mer ambisiøst, og tilskuddet som sikrer utrulling i alle landets hjørner, bør økes. Norge kan ikke ta seg råd til noe annet. Det er positivt at statsråden skriver i sitt svar at regjeringen vil videreføre de statlige tilskuddene, men flertallet stiller seg undrende til det manglende ambisjonsnivået når regjeringen ikke vil øke tilskuddene

samtidig som de sier de vil sette høye mål om 1 Gbit/s dekning.

Flertallet er tilfreds med at regjeringen i stortingsmeldingen setter et mål om at 100 pst. av husstandene og virksomhetene i Norge skal ha tilbud om minst 100 Mbit/s nedlastingshastighet og minst 10 Mbit/s opplastingshastighet innen utgangen av 2025. Flertallet mener det er viktig at alle husstander i Norge har tilgang til høyhastighetsbredbånd i løpet av 2025, men vil understreke at tilskuddsordningen for internettutrulling må økes kraftig om det målet skal nås. Det vil også være viktig at tilskuddsordningen kan benyttes av private initiativ og initiativtagere enten det er det lokale næringslivet eller innbyggere som tar tak i de nødvendige utrullingene av bredbånd.

På denne bakgrunn fremmer flertallet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at hele landet har tilgang til høyhastighetsinternett med minst 100 megabit i sekundet gjennom en sammensetning av fiber- og mobilteknologier som til sammen kan sikre full internettdekning.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan for hvordan man på egnet vis kan nå målet om 100 pst. internettdekning i hele Norge i løpet av 2025 med minst 100 megabit i sekundet gjennom en sammensetning av fiber- og mobilteknologi.»

«Stortinget ber regjeringen utrede en rett til høyhastighetsinternett for alle husstander i Norge.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag der husstandene som i dag mangler alle former for grunnleggende internett, blir prioritert, for å sikre en rask gjennomføring av denne rettigheten.»

«Stortinget ber regjeringen øke tilskuddsordningene for utbygging av høyhastighetsinternett for å nå målet om 100 pst. dekning i løpet av 2025.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener god mobildekning over hele landet er avgjørende for å sikre tryggheten for folk. Dessverre ser man at det mange steder i Norge er så dårlig mobildekning at det går ut over tryggheten i hverdagen og muligheten til å leve et moderne liv. Samtidig som det i deler av landet bygges ut 5G-nett, er hverdagen for mange at de ikke er sikre på om de har dekning på telefonen når de skal ta viktige telefonsamtaler.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Te-

lenor i dag har leveringsplikt. Det betyr at Telenor plikter å levere tilgang til offentlig telefontjeneste og digitalt elektronisk kommunikasjonsnett til alle innbyggere og bedrifter i Norge. Dette er fastsatt i en avtale mellom staten og Telenor Norge AS. Dessverre er det en rekke eksempler på at det er manglende mobildekning mange steder i Norge, og det er ikke akseptabelt. For mange er det livsviktig med mobildekning ikke bare på bostedsadressen, men også på reise mellom ulike steder når det skjer uforutsette hendelser. Særlig kritisk er det med manglende mobildekning ved hovedferdselsårene langs vei, med bane og til sjøs. Disse medlemmer mener det er viktig med gode tjenester for folk i hele Norge. Det betyr mobildekning i hele landet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at høyhastighets internett er avgjørende for å kunne levere gode tjenester til innbyggere og bedrifter, bruke ressurser effektivt og legge til rette for mer aktivitet i hele Norge. For næringslivet er tilgang til høyhastighets bredbåndsnett en rammebetningelse for å sikre både tradisjonell og ny verdiskaping, for å styrke konkurransevnen og øke eksportandelen. For både privat og offentlig sektor gir digitalisering mulighet for økt innovasjonstakt og omstilling. Utnyttelse av stordata, helseinformatikk, kunstig intelligens, maskinlæring og tingenes internett stiller økte krav til kapasitet, tilgjengelighet og robusthet på den digitale infrastrukturen.

Disse medlemmer mener at 100 Mbit/s bredbåndshastighet til alle er et minimum som er nødvendig å nå de nærmeste årene. Målet videre er å gjøre Norge til et gigabitsamfunn, og all videre utbygging av bredbånd må bidra til å legge til rette for det.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for utbygging av godt og stabilt mobilnett slik at det er tilgjengelig for hele landets befolkning, uansett bosted.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre hele landets befolkning tilgang til raskt bredbånd, minimum 100 Mbit/s symmetrisk bredbåndskapasitet, innen 2025.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at Senterpartiet foreslår at 100 Mbit/s symmetrisk hastighet skal prioriteres som nasjonalt bredbåndsmål. Flertallet vil minne om at få husstander har behov for 100 Mbit/s opplastingshastighet. Et slikt mål vil derfor gå på bekostning av at offentlige midler prioriteres til å nå et enda viktigere mål om å sikre alle husstander

og virksomheter 100 mbit/s nedlastingshastighet via 5G og fiber. Det offentlige støttebehovet for å nå et symmetrisk mål vil være svært mye høyere enn det er for å nå regjeringens foreslåtte mål om 100/10 Mbit/s, blant annet fordi husstander som i dag har høyhastighets bredbånd via kabel-TV, ikke vil regnes med. Flertallet viser til at målet om tilbud om 100/10 Mbit/s til alle husstander og virksomheter er oppnåelig, gitt utviklingen av 5G og fast trådløst bredbånd.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre understreker at den statlige støtten til bredbåndsutbygging skal videreføres.

Disse medlemmer viser til at regjeringen vil legge til rette for et markedsdrevet tilbud av bredbånd med gigabithastigheter til virksomheter og husstander i alle deler av landet. Det betyr at tilbyderne velger hva som bygges ut, basert på kommersielle vurderinger.

Mobil og internettdekning langs samferdselsinfrastruktur

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener det er et statlig ansvar å sikre utbygging og finansiering av god infrastruktur i Norge, slik som veier. I det moderne samfunnet er det også en forventning fra befolkning og næringsliv at god infrastruktur bygges ut samlet og er tilgjengelig der folk ferdes. I tillegg til selve veien er det også en forventning at mobil- og internettdekning er tilgjengelig i tilknytning til samferdselsanlegg.

Flertallet mener det er naturlig at staten gjennom sitt ansvar for riksveitbygginger tar inn krav til mobil- og internettdekning i alle utbyggingsprosjekter. Både Nye Veier og Statens vegvesen må stille som krav slik at det sammen med ferdig utbygde veier også er god mobil- og internettdekning. Flertallet viser til at det er en forventning om god mobil- og internettdekning i dagens samfunn, og at dette også gjelder langs riksveinettet.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, mener det også er viktig å sikre god dekning langs eksisterende riksveier og i nye utbyggingsprosjekter i beredskapsøymed.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre krav om full mobil- og internettdekning i alle nye riksveiprojekter.»

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for utbygging av mobil- og internettdekning langs eksisterende riksveier, som spesifiserer dekningshull og

kostnadene for utbedring av disse, og innarbeide dette i revidert nasjonalbudsjett for 2022.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, mener det er viktig å sikre god mobildekning langs riksveier. Flertallet er opptatt av at utbyggingen av elektronisk kommunikasjon i Norge fortsatt skal være fundert på en markedsbasert tilnærming. Denne modellen har vist seg å fungere godt. Investeringsnivået for de kommersielle tilbyderne av mobil- og bredbåndnett ligger høyt. Flertallet viser til at aktørene foretar egne valg av teknologi og konkurrerer på dekning og utvikling av nettet over tid. Staten setter eventuelle dekningskrav i frekvenstillatelser. Flertallet viser til at det ble fastsatt spesifikke dekningskrav knyttet til Europaveinettet i Norge i forbindelse med at Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) gjennomførte auksjon av frekvensressurser i bl.a. 700 MHz-båndet i 2019. Flertallet viser til at Telenor, som bød høyest på spektrum med denne forpliktelsen i auksjonen, årlig rapporterer om fremdriften til Nkom. Flertallet viser til at rapporten for 2021 viser at Telenor har innlemmet alle de aktuelle strekningene i dekningsplanleggingen, og at utbyggingen hovedsakelig vil gjennomføres 2022–2025. Flertallet viser til at det er huller som bør tettes, selv om dekningen langs riksveinettet i Norge må anses som å være god. En del av disse vil nok bli dekket gjennom den generelle utbyggingen som tilbyderne løpende foretar seg, men det må også forventes at det vil være igjen en rest som må håndteres ved særskilte tiltak.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for utbygging av mobilnett langs alle hovedferdselsårer både på land og sjø.»

Hensynet til forbrukerne

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, peker på at tilgang til nyhetsmedier og innholdstjenester i økende grad skjer digitalt, og derfor er avhengig av bredbånd. Flertallet deler den bekymring som er fremført av mediebransjen om at aktører som kontrollerer forbrukernes tilgang til bredbåndnett, i økende grad blir vertikalt integrert og etablerer egne innholdstjenester. Dette innebærer at aktørene kan opptre som portvoktere med egeninteresse i, og mulighet til, å påvirke forbrukernes innholdskonsum, for eksempel ved å løfte frem eget innhold på bekostning av andres, eller ved å koble sammen innholds- og bredbåndstjenester. Flertallet mener dette kan

være negativt for mediemangfoldet og borgernes frie tilgang til informasjon.

Flertallet mener at det bør legges til rette for ytterligere konkurranse på tjenestenivå og føres hyppigere kontroll av markedet hvor en aktør har monopol eller spesielt sterk markedsstilling.

Flertallet viser til at konkurransen på det norske mobilmarkedet er svak, og at norske sluttbrukere i gjennomsnitt betaler 2 til 5 ganger mer per GB data sammenliknet med svenske, danske og finske sluttbrukere, etter at ulikheter i kjøpekraft er hensyntatt, jf. Meld. St. 28 (2020–2021).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser videre til at meldingen inneholder flere tiltak som bidrar til å bedre konkurransen på mobilmarkedet, blant annet tilrettelegging for etableringen av et tredje mobilnett og vurdering av tiltak mot innelåsende mekanismer.

Disse medlemmer viser til at enklere operatørbytte for forbrukerne også kan bidra til styrket konkurranse. Disse medlemmer viser i den forbindelse til at det skjer utvikling i regelverket på dette området i EU, og at det ved gjennomføring av det nye ekomdirektivet vil bli foreslått enkelte presiseringer når det gjelder prosessen med portering fra en tilbyder til en annen. Disse medlemmer viser videre til at innføring av eSIM vil kunne innebære betydelige reduksjoner i tiden det tar for å gjennomføre en portering. Fjernstyrt bytte av tilbydertilhørighet forutsetter at både mobiltilbyder og mobiltelefonene støtter eSIM.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at markedene for bredbånd og mobil er konsolidert, og at det i store deler av landet ikke vil være grunnlag for konkurranse mellom ulike nett. Disse medlemmer er bekymret for hvordan svikt i konkurransen og bruk av bindingstid, koblingssalg og andre innlåsningsmekanismer som rammer forbrukerne, er til hinder for valgfrihet og begrenser tilgangen til fri informasjon. Disse medlemmer er bekymret for at dette i særlig grad rammer forbrukere i distriktene.

Disse medlemmer viser til regjeringens foreslåtte tiltak for å bedre konkurransesituasjonen i utbyggingen og drift av digital infrastruktur. Regjeringen viser til at 5G-utbyggingen vil kunne bidra til økt konkurranse mellom fast mobilt bredbånd og trådbasert bredbånd. Disse medlemmer er enige i at 5G har potensial til å øke konkurransen, men er bekymret for at potensialet ikke vil bli realisert dersom markedet fortsatt er like konsentrert, med to dominerende aktører. Disse medlemmer viser i den sammenheng til erfaringene fra mobilmarkedet, hvor man ikke har lyktes med å etablere et tredje landsdekkende mobilnett, og hvor

det er konstatert lite konkurranse og høye priser. Disse medlemmer mener at meldingen i for liten grad beskriver og analyserer konsekvensene av en fortsatt konkurransesvikt.

Disse medlemmer vil understreke statens grunnlovfestede ansvar for å sikre yttingsfrihetens infrastruktur og peker på at tilgang til nyhetsmedier og innholdstjenester i økende grad skjer digitalt, og derfor er avhengig av bredbånd. Disse medlemmer deler den bekymring som er fremført av mediebransjen om at aktører som kontrollerer forbrukernes tilgang til bredbåndsnett, i økende grad blir vertikalt integrert og etablerer egne innholdstjenester. Dette innebærer at aktørene ikke lenger er nøytrale formidlere av innholdstjenester, men kan opptre som portvoktere med egeninteresse i og mulighet til å påvirke forbrukernes innholdskonsum, for eksempel ved å løfte frem eget innhold på bekostning av andres, eller ved å koble sammen innholds- og bredbåndstjenester. Disse medlemmer mener dette vil være skadelig for mediemangfoldet og borgernes frie tilgang til informasjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om å innføre offentlig leveringsplikt for raskt bredbånd, minimum 100 Mbit/s i de områder hvor det ikke er grunnlag for kommersiell utbygging.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en utredning av forbedrede tiltak som sikrer effektiv konkurranse der det ikke er grunnlag for konkurranse på infrastrukturnivå, hindrer innlåsing av forbrukerne og sørger for nøytralitet og mediemangfold i bredbåndsnettene.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre er enige i at det tredje mobilnettet må vokse videre for å sikre bærekraftig konkurranse, og det bygges stadig ut, men vil understreke at vi har hatt et tredje mobilnett i Norge i mange år. Disse medlemmer viser til at regjeringen har lagt til rette for utbyggingen av det tredje mobilnettet, blant annet gjennom innretningen av frekvensauksjoner, markedsregulering og særskilte tiltak da pandemisituasjonen ga en sterk negativ påvirkning på finansieringen selskapet hadde behov for i forbindelse med den kapitalkrevende utbyggingen av det tredje mobilnettet. Disse medlemmer merker seg at Ice, som bygger ut det tredje nettet, de siste årene har økt sin befolkningsdekning betydelig. Ifølge Ice selv

dekker de nå 94 pst. av Norges befolkning, resten av kapasitet leier de av Telia. Ice har vokst hvert kvartal fra de startet i 2013 og har økt sine markedsandeler både for abonnenter og omsetning.

Disse medlemmer viser til at regjeringen setter som mål at det skal være mobildekning der folk bor, jobber og ferdes, og der næringsliv og frivillig og offentlig sektor driver virksomhet. Disse medlemmer viser videre til at mange av de aktuelle virkemidlene for å nå målene ligger i frekvensforvaltningen, men at også konkurranseregulering er av betydning. Disse medlemmer merker seg at 99,9 pst. av norske husstander hadde utendørs 4G-dekning per første halvår 2020, ifølge teoretiske beregninger foretatt av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, jf. Prop. 1 S (2020–2021) for KMD. Flatedekningen for 4G er over 81 pst. og over 91 pst. for 2G, ifølge samme beregninger.

Disse medlemmer viser videre til at leveringsplikt for raskt bredbånd er til vurdering. Et forslag til lov-hjemmel om leveringsplikt for bredbånd var på høring høsten 2019. En eventuell leveringsplikt for bredbånd ville, dersom det ble innført, i praksis tilsvare en rett til grunnleggende telefoni og bredbånd for innbyggerne. Flere av høringsinstansene mener at en eventuell leveringsplikt må gjelde høyhastighets bredbånd, mens andre er bekymret for at en eventuell leveringsplikt for høyhastighets bredbånd kan forstyrre den markedsdrevne utbyggingen av høyhastighets bredbånd, og at kravet til hastighet i en eventuell leveringsplikt for bredbånd derfor bør være lavere og målrettes mot de relativt få adressene som ikke får løst sitt behov for telefoni og bredbånd gjennom markedet eller gjennom de eksisterende og gode virkemidlene for å sørge for bredbånd-dekning. Disse medlemmer viser til at regjeringen ikke har konkludert i saken.

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at ingen mister fasttelefonen før de har mobildekning eller andre telefonløsninger med minst like god dekning som fasttelefon.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sørge for utbygging av godt og stabilt mobilnett slik at det er tilgjengelig for hele landets befolkning, uansett bosted.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for utbygging av mobilnett langs alle hovedferdselsårer både på land og sjø.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om å innføre offentlig leveringsplikt for raskt bredbånd, minimum 100 Mbit/s i de områder hvor det ikke er grunnlag for kommersiell utbygging.

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 5*

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en utredning av forbedrede tiltak som sikrer effektiv konkurranse der det ikke er grunnlag for konkurranse på infrastrukturnivå, hindrer innlåsing av forbrukerne og sørger for nøytralitet og mediemangfold i bredbåndsnettene.

Forslag fra Senterpartiet:*Forslag 6*

Stortinget ber regjeringen sikre hele landets befolkning tilgang til raskt bredbånd, minimum 100 Mbit/s symmetrisk bredbåndskapasitet, innen 2025.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I–V fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteens tilråding VI–VIII fremmes av en samlet komité.

Komiteens tilråding IX fremmes av medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og representantforslagene og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :**I**

Stortinget ber regjeringen sikre at hele landet har tilgang til høyhastighetsinternett med minst 100 megabit i sekundet gjennom en sammensetning av fiber- og mobilteknologier som til sammen kan sikre full internettdekning.

II

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan for hvordan man på egnet vis kan nå målet om 100 pst. internettdekning i hele Norge i løpet av 2025 med minst 100 megabit i sekundet gjennom en sammensetning av fiber- og mobilteknologi.

III

Stortinget ber regjeringen utrede en rett til høyhastighetsinternett for alle husstander i Norge.

IV

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag der husstandene som i dag mangler alle former for grunnleggende internett, blir prioritert, for å sikre en rask gjennomføring av denne rettigheten.

V

Stortinget ber regjeringen øke tilskuddsordningene for utbygging av høyhastighetsinternett for å nå målet om 100 pst. dekning i løpet av 2025.

VI

Stortinget ber regjeringen innføre krav om full mobil- og internettdekning i alle nye riksveiprosjekter.

VII

Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for utbygging av mobil- og internettdekning langs eksisterende riksveier, som spesifiserer dekningshull og kostnadene for utbedring av disse, og innarbeide dette i revidert nasjonalbudsjett for 2022.

VIII

Meld. St. 28 (2020–2021) Vår felles digitale grunnmur – Mobil-, bredbånd- og internettjenester – vedlegges protokollen.

IX

Dokument 8:184 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sverre Myrli, Ingalill Olsen, Øystein Langholm Hansen og Kirsti Leirtrø om at ingen skal miste fasttelefonen før de har mobildekning eller andre telefonløsninger med minst like god dekning som fasttelefon – vedtas ikke.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 20. mai 2021

Helge Orten

leder

Solveig Sundbø Abrahamsen

ordfører

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Distrikts- og digitaliseringsministeren

Ingunn Skille Jansen

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1659-3

19. mars 2021

Svar på transport- og kommunikasjonskomitéens anmodning om vurdering av representantforslag 129 S (2020-2021)

Jeg viser til brev 10. mars 2021 fra Stortingets transport- og kommunikasjonskomité om Dokument 8:129 S (2020-2021) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Mossleth, Bengt Fasteraune, Heidi Greni, Åslaug Sem-Jacobsen og Liv Signe Navarsete.

Representantforslag 129 S (2020-2021) handler om utbygging av mobilnett over hele landet. Det lyder som følger:

1. Stortinget ber regjeringen sørge for utbygging av godt og stabilt mobilnett slik at det er tilgjengelig for hele landets befolkning, uansett bosted.
2. Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for utbygging av mobilnett langs alle hovedferdselsårer både på land og sjø.

Vurdering av forslaget

Norge er et stort land i geografisk utstrekning, men har en relativt liten befolkning. Landmassen har en krevende topografi med fjell, fjorder og daler, og ligger langt mot nord med de klimatiske utfordringer det gir. Samlet sett skaper dette utfordringer for utbygging av mobilinfrastruktur. Til tross for dette scorer norske mobilnett høyt i internasjonale kåringer, og Norge har i dag blant verdens beste mobilnett med tanke på datahastigheter, kvalitet og robusthet. I vårt land med krevende utbyggingsforhold, spredt bosetting og lav befolknings tetthet, er dette ingen selvfølge. Dette er et resultat av at vi har satset på en markedsdrevet utbygging. Tilbyderne av mobil- og bredbåndstjenester i det norske markedet har over mange år investert tungt i infrastruktur. Investeringsnivået er høyt, og det ligger i Europa-toppen målt som andel av omsetning i markedet. I 2019 ble det investert 12,2 milliarder kroner i nett og tjenester.

Befolkningsdekningen for mobiltjenester i Norge er svært høy. Oversikten i Prop. 1 S (2020-2021) viser at ca. 99,9 prosent av norske husstander har mobildekning utendørs. Samlet flatedekning er også høy, med over 81 prosent for 4G-nett, og over 91 prosent for 2G-nett. Få land Norge kan sammenligne seg med, kan vise til noe tilsvarende.

Det er naturlig nok ikke dekning overalt, og vi arbeider for at de gode norske nettene skal bli enda bedre, både med tanke på robusthet, datahastigheter og dekning, særlig der det er næringsvirksomhet og hvor folk ferdes og oppholder seg utenom bosted. Det har ved tildelinger av frekvenser til mobilkommunikasjon ved flere anledninger blitt fastsatt dekningskrav som bidrar til dette. Jeg viser til at det i 2019 ble gjennomført en viktig frekvenstildeling, der tilbydere ble forpliktet til å etablere full dekning langs utvalgte jernbanestrekninger samt europaveinettet og kystveien fra Mo i Rana til Bodø. I den forestående omfattende frekvensauksjonen over sommeren er del lagt opp til at tilbyderne som kjøper frekvenser, kan få rabatt i prisen de skal betale, mot å påta seg forpliktelser knyttet til å bruke frekvensressursene til utbygging av raskt bredbånd der dette ikke er tilgjengelig. Det vil stilles krav om utbygging av infrastruktur for minst det beløpet tilbyderne får i rabatt. Opptil 560 millioner kroner kan utløses til dette formålet fra statens side. Dette vil ha særlig effekt i distriktene, og det vil også kunne ha positiv effekt på mobildekningen. Dekningskrav ved tildeling av frekvensressurser vil fremdeles være et virkemiddel vi vurderer også ved andre fremtidige tildelinger.

For øvrig avhenger opplevd mobildekning av flere forhold, ikke bare egenskapene til nettinfrastrukturen. Eksempelvis er radiosignalene fra mobilnett kraftig dempet i moderne biler og i togsett, og evnen til å håndtere svake mobilsignaler varierer betydelig mellom ulike mobiltelefoner. Avhengig av blant annet disse forholdene, kan derfor dekningen oppleves ulikt.

Utbygging av femte generasjons mobilnett (5G) pågår for fullt i Norge, og dekningen er i ferd med å ta seg opp. I denne forbindelse oppgraderes og utvides også kapasiteten i 4G-nettene. Mer enn halve befolkningen forventes å ha 5G-dekning i løpet av 2021. Tilbyderen Telia har kunngjort at de vil ha et nasjonalt 5G-nett allerede i løpet av 2023. Tilbyderen Telenor bygger nå ut i gjennomsnitt fem 5G-basestasjoner per dag, og selskapet angir at alle som i dag har 4G skal ha 5G innen utgangen av 2024. Tilbyderen Ice utvider også sitt nett, og har over 1400 basestasjoner klargjort for 5G.

Mobildekningen langs norskekysten er generelt sett god. Det er mer eller mindre full dekning for 2G ut til territorialgrensen (12 nautiske mil, dvs. ca. 22 km, ut fra grunnlinjen) og god dekning enda lengre ut de fleste steder. 4G-dekningen er også bra, men den rekker gjennomgående ikke like langt ut fra kysten. Videre har tilbyderen Ice et nett for mobilt bredbånd som bruker frekvenser omkring 450 MHz. Disse rekker særlig langt utover sjøen (Ice oppgir selv at dette nettet kan gi dekning opp mot 100 km ut fra kystlinjen, men det er ikke vanlig overalt). Denne tjenesten fordrer bruk av en ruter som installeres i båten (mobiltelefon kan ikke anvendes direkte i dette nettet). Mange fritidsbåteiere og kystfiskere bruker dette Ice-nettet.

En konseptvalgutredning (KVU) for bedre nettdekning langs jernbanen ble levert av Jernbanedirektoratet i september 2020, og den har nylig gjennomgått ekstern kvalitetssikring (KS1). Så mye som 43 prosent av jernbanenettet har i dag det utredningen kategoriserer som svak mobilnettkapasitet. Mobiltilbydere har ikke sett det som bedriftsøkonomisk lønnsomt å bygge ut sine mobilnett i disse områdene. I følge KVU-en ventes det ingen vesentlige endringer i dette investeringsbildet fremover. KVU-en belyser alternative konsepter og strategier for å forbedre mobildekningen langs jernbanenettet i Norge. Det kommer frem at

investering i bedre nettdækning er samfunnsøkonomisk lønnsomt – gitt at kvaliteten er god både på fritt land, i tunneler og ombord i togene. Forbedret nettdækning omtales i Nasjonal transportplan 2022-2033, som fremlegges 19. mars. Det pågår i dag allerede arbeid med å installere moderne mobilforsterkere inne i togene. Dette vil motvirke den betydelige dempingen av mobilsignalene gjennom karosseriet i togene, og gi de reisende en god brukeropplevelse der det er dekning med tilstrekkelig kapasitet.

Regjeringen arbeider for at mobilnettene i Norge skal bli enda bedre, og gi et godt tilbud til folk og næringsliv over hele landet. Det legges snart frem en stortingsmelding om mobil-, bredbånds- og internettjenester – vår felles digitale grunnmur, der regjeringen vil gjøre nærmere rede for blant annet mål og tiltak som vil bidra til at norske mobilnett er blant de beste i verden også i årene som kommer.

Med hilsen

Linda Hofstad Helleland

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Distrikts- og digitaliseringsministeren

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/2032-2

12. april 2021

Svar på transport- og kommunikasjonskomitéens anmodning om vurdering av representantforslag 151 S (2020-2021)

Jeg viser til brev fra Stortingets transport- og kommunikasjonskomité 25. mars 2021 om representantforslag 151 S (2020-2021) fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Per-Willy Amundsen, Hanne Dyveke Søttar, Tor André Johnsen, Bengt Rune Strifeldt, Terje Halleland, Bård Hoksrud, Morten Ørsal Johansen, Kjell-Børge Freiberg og Gisle Meininger Saudland.

Representantforslag 151 S (2020-2021) handler om full internettdekning til hele landet i løpet av 2025. Det lyder som følger:

1. Stortinget ber regjeringen sikre at hele landet har tilgang til høyhastighetsinternett med minst 100 megabit i sekundet gjennom en sammensetning av fiber- og mobilteknologier som til sammen kan sikre full internettdekning.
2. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til hvordan man på egnet vis kan nå et mål om 99 pst. internettdekning i hele Norge i løpet av 2025 med minst 100 megabit i sekundet gjennom en sammensetning av fiber- og mobilteknologi. Hastigheten til den siste og mest utfordrende 1 pst. kan utvikles også ut over 2025.
3. Stortinget ber regjeringen utrede en rett til høyhastighetsinternett for alle husstander i Norge.

4. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag der husstandene som i dag mangler alle former for grunnleggende internett, blir prioritert for å sikre en rask gjennomføring av denne rettigheten.
5. Stortinget ber regjeringen øke tilskuddsordningene for utbygging av høyhastighetsinternett for å nå målet om 99 pst. dekning i løpet av 2025 og videre øke tilskuddet til utbygging for den resterende 1 pst.

Vurdering av forslaget

Regjeringen vil legge til rette for levende lokalsamfunn og vekst i hele Norge. God og stabil tilgang til bredbånd er avgjørende for bosetning, sysselsetting og verdiskapning i hele landet. Det er derfor et prioritert område for regjeringen å legge til rette for et fremtidsrettet, sikkert og robust bredbåndstilbud for alle innbyggere og bedrifter.

Regjeringen la nylig frem en stortingsmelding om den digitale grunnmuren (*Vår felles digitale grunnmur: Mobil-, bredbånds- og interenettjenester*, Meld. St. 28 (2020-2021)), som blant annet behandler de samme temaene som danner bakgrunnen for representantforslag 151 S (2020-2021).

Som regjeringen trekker frem i stortingsmeldingen, er hovedutfordringen på bredbåndsområdet i dag at det fortsatt er betydelige geografiske forskjeller i bredbåndstilbudet. Mens innbyggere og virksomheter i områder med godt kundegrunnlag i stor grad kan få det bredbåndstilbudet de ønsker seg på markedsmessige vilkår, er enkelte områder uten et tilfredsstillende tilbud, eller har tilbud om bredbånd med lavere hastighet.

Regjeringen ønsker å legge til rette for en videre markedsdrevet utbygging, blant annet gjennom å sørge for gode rammevilkår for kostnadseffektiv utbygging. Som det indikeres i redegjørelsen for bakgrunnen for representantforslaget, er blant annet lokale graveregler en viktig forutsetning for effektiv utbygging av bredbånd. Regjeringen har fastsatt en nasjonal ledningsforskrift som gjelder for alle veier, det vil si kommunale veier, fylkeskommunale veier og riksveier. Samferdselsdepartementet arbeider med en veileder til forskriften som skal bidra til mer enhetlig praktisering av regelverket på tvers av kommuner. Arbeidet med veilederen har høy prioritet.

I stortingsmelding om Digital agenda (Meld. St. 27 (2015-2016)) satte regjeringen et mål om at 90 prosent av norske husstander skulle ha tilbud om bredbånd med 100 Mbit/s innen utgangen av 2020. Et oppdatert estimat som Kommunal- og moderniseringsdepartementet har innhentet fra selskapet som gjennomfører dekningsanalysene, indikerer at regjeringens bredbåndsmål ble nådd ved utgangen av 2020.

I den nye stortingsmeldingen om den digitale grunnmuren, tidfester regjeringen målet om høyhastighets bredbånd til de siste ti prosentene. Regjeringen setter som mål at 100 prosent av husstandene og virksomhetene i Norge skal ha tilbud om bredbånd med minst 100 Mbit/s nedlastingshastighet og 10 Mbit/s opplastingshastighet innen utgangen av 2025.

Kostnadsanalyser som Kommunal- og moderniseringsdepartementet har innhentet, viser at å nå et slikt mål vil kreve offentlig støtte, men at behovet for offentlig støtte vil være langt

lavere dersom målet kan realiseres gjennom utbygging av trådløst bredbånd enn kun gjennom utbygging av fibernett. Det tilbys allerede i dag trådløst bredbånd over mobilnettene med over 100 Mbit/s nedstrøms hastighet.

Regjeringen lanserte i februar 2021 en 5G-pakke for disktriktene, hvor vinnerne i auksjonen samlet kan få inntil 560 millioner kroner i rabatt i den kommende 5G-auksjonen, mot at det bygges ut trådløst høyhastighetsnett med minst 100 Mbit/s i områder som mangler raskt bredbånd (dette er typisk i distriktene), for minst det samme beløpet.

Regjeringen vil også videreføre de statlige tilskuddene til bredbånd. Ordningen med bredbåndstilskudd er teknologinøytral, og det kan bygges ut både med kablet og trådløst bredbånd, avhengig av hvilken teknologi som mest effektivt kan oppfylle kvalitetskravene i utbyggingen.

Bredbånd med 100 Mbit/s regnes i dag for å være tilstrekkelig for de fleste, men behovene øker stadig. Det er derfor mye som taler for at 100 Mbit/s på lengre sikt for mange ikke vil være tilstrekkelig. Regjeringen mener derfor at det er behov for også å legge til rette for høyere hastigheter. I den nye stortingsmeldingen setter regjeringen som mål at 100 prosent av norske nødmeldingssentraler, rådhus og andre viktige offentlige administrasjonsbygg, skoler og transportknutepunkter skal ha tilbud om minst 1 Gbit/s nedlastingshastighet og minst 100 Mbit/s opplastingshastighet innen utgangen av 2025. Regjeringen vil også legge til rette for et markedsdrevet tilbud av bredbånd med gigabithastigheter til virksomheter og husstander i alle deler av landet.

Like viktig som fast bredbånd, er et godt utbygget tilbud av mobile tjenester. For å ta i bruk mulighetene som digitalisering gir oss, er det også avgjørende at infrastrukturen for mobilkommunikasjon – mobilnettene - er godt utbygd og har god dekning. Innbyggerne forventer at ekomtjenester skal være tilgjengelig til enhver tid og på ethvert sted, ikke bare hjemme og på arbeidsplassen. Regjeringen setter i den nye stortingsmeldingen som mål at det skal være mobildekning der folk bor, jobber og ferdes, og der næringsliv og frivillig- og offentlig sektor driver virksomhet. Videre setter regjeringen som mål at tilbyderne i løpet av 2025 skal levere nasjonal 5G-dekning om lag på nivå med 4G-dekningen i 2020. Regjeringen vil legge til rette for at 5G-dekning langs viktige hovedferdselsårer, både vei og jernbane, skal prioriteres.

Høsten 2019 gjennomførte Kommunal- og moderniseringsdepartementet en høring av endringer i ekomloven og ekomforskriften med forslag til lovhjemmel om leveringsplikt for bredbånd, slik at bredbånd i form av funksjonell tilgang til internett kan gjøres til en del av de leveringspliktige tjenestene. En eventuell leveringsplikt for bredbånd ville, dersom det ble innført, i praksis tilsvare en rett til bredbånd for innbyggerne. Flere av høringsinstansene mener at en eventuell leveringsplikt må gjelde høyhastighets bredbånd, mens andre er bekymret for at en eventuell leveringsplikt for høyhastighets bredbånd kan forstyrre den markedsdrevne utbyggingen av høyhastighets bredbånd, og at kravet til hastighet i en eventuell leveringsplikt for bredbånd derfor bør være lavere. Regjeringen har ikke konkludert i saken.

På bakgrunn av ovenstående vurderinger, samt de samlede tiltak og mål som presenteres i den nye stortingsmeldingen om den digitale grunnmuren, mener jeg at det på det nåværende tidspunktet ikke er behov for å vedta de forslagene som fremgår av det oversendte

representantforslaget. Jeg viser for øvrig til nevnte stortingsmelding for en nærmere omtale av regjeringens samlede politikk på området, herunder blant annet tilrettelegging for konkurranse i mobil- og bredbåndsmarkedene, tilrettelegging for et fremtidsrettet tilbud i hele landet, forbrukerspørsmål, frekvensforvaltning, bærekraft og sikkerhet og robusthet i sektoren.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Linda Hofstad Helleland". The signature is written in a cursive, flowing style.

Linda Hofstad Helleland

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Distrikts- og digitaliseringsministeren

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/2246-2

21. april 2021

Svar på transport- og kommunikasjonskomitéens anmodning om vurdering av representantforslag 184 S (2020-2021)

Jeg viser til brev fra Stortingets transport- og kommunikasjonskomité 9. april 2021 om representantforslag 184 S (2020-2021) fra stortingsrepresentantene Sverre Myrli, Ingalill Olsen, Øystein Langholm Hansen og Kirsti Leirtrø.

Representantforslag 184 S (2020-2021) lyder som følger:

Stortinget ber regjeringen sørge for at ingen mister fasttelefonen før de har mobildekning eller andre telefonløsninger med minst like god dekning som fasttelefon.

Vurdering av forslaget:

Telenor har i henhold til avtale mellom Telenor og Staten v/ Kommunal- og moderniseringsdepartementet leveringsplikt på offentlig telefontjeneste og digitalt elektronisk kommunikasjonsnett på ethvert sted med fast helårlig bosetting eller næringsvirksomhet, jf. ekomforskriften § 5-1 første ledd. Leveringsplikten er ikke knyttet opp mot kobbernettet, og Telenor kan levere telefontjenesten både via mobil løsning, og som bredbåndstelefontjeneste via fiber eller kabel-TV-nett. Der Telenor tilbyr tjenesten via mobilnett, skal Telenor tilby en løsning for innendørs dekning (tilsvarende «Mobil Hjemmetelefon»¹) for de sluttbrukere som kun har utendørs dekning fra Telenor eller andre. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet kan i særlige tilfeller tillate at Telenor oppfyller leveringsplikten ved å tilby satellittjeneste, og kan for slik levering fastsette vilkår, inkludert takseringsprinsipper.

¹ <https://www.telenor.no/privat/telefoni/mobil-hjemmetelefon/>

Telenors plikt til levering etter avtalen bortfaller dersom tilsvarende tjeneste tilbys av en eller flere tilbydere til sluttbrukere i det aktuelle geografiske området. I vurderingen av om tjenester tilsvarende hverandre, vil det blant annet bli lagt vekt på funksjonalitet og pris.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet kan gjøre unntak fra leveringsplikten i tilfeller der levering vil utgjøre en urimelig byrde for Telenor, jf. ekomforskriften § 10-4.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet er ansvarlig for å føre tilsyn med at Telenor overholder sine forpliktelser etter avtalen om leveringspliktige tjenester. Dette innebærer at Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal påse at Telenor leverer en offentlig telefontjeneste innenfor normalt leveringsområde, dersom det ikke finnes tilsvarende tilbud fra andre aktører i det aktuelle området.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet behandler henvendelser og klager fra sluttbrukere om grensene for leveringsplikten, for eksempel om det er leveringsplikt, eller eventuelt også om kunden selv må dekke hele eller deler av kostnadene for å få etablert eller opprettholdt telefontjenesten. Spørsmål om fritak fra leveringsplikten, behandles av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet i første instans, med Kommunal- og moderniseringsdepartementet som klageinstans.

Jeg kan for øvrig legge til at både Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet er i løpende dialog med Telenor om kobbernedleggelsen, og hvordan dette endrer måten Telenors leveringsplikt for telefontjenesten oppfylles. Forbrukere og virksomheter kan ta kontakt med Nasjonal kommunikasjonsmyndighet dersom de mot formodning ikke får tilbud om erstatningsløsning for en fasttelefonitjeneste over kobbernettet som Telenor ønsker å avslutte.

Avtalen med Telenor varer til 1. juni 2021, og kan forlenges ytterligere etter nærmere avtale mellom partene. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har tatt initiativ til dialog med Telenor med formål om forlengelse av avtalen. Dersom det ikke lar seg gjøre å forlenge avtalen, kan departementet med hjemmel i ekomloven § 5-1 ved pålegg utpeke en eller flere tilbydere av elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester for å sikre tilbud av tilgang til offentlig telefontjeneste og digitalt elektronisk kommunikasjonsnett over hele landet.

På denne bakgrunn mener jeg at det ikke er behov for å vedta representantforslaget.

Med hilsen

Linda Hofstad Helleland

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Distrikts- og digitaliseringsministeren

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/2246-5

23. april 2021

Spørsmål 1-2 til representantforslag 184 S (2020-2021)

Jeg viser til brev av 16. april med to spørsmål fra komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti.

Spørsmål 1:

Kan kommuner/fylker nekte innbyggere å koble seg til eller legge en egen fiberkabel i en fiberkanal som allerede er lagt, dersom innbyggerne oppretter et eget selskap og betaler utbyggingen i veien selv?

Svar:

I offentlig vei er det flere steder etablert passiv infrastruktur som rør eller kanaler for fremføring av fiberkabel. Denne infrastrukturen kan være eid av bredbåndstilbyderen som også eier fiberkabelen, eller den kan være eid av veieier, det vil som regel si kommune, fylkeskommune eller stat. I henhold til *lov om tilrettelegging for utbygging av høyhastighetsnett for elektronisk kommunikasjon (bredbåndsutbyggingsloven)* § 7, skal en nettoperatør imøtekomme enhver rimelig anmodning fra bredbåndsutbygger om tilgang til fysisk infrastruktur for utbygging av høyhastighetsnett. Med nettoperatør menes blant annet eier av trekkerør eller kabelkanal under offentlig vei, enten dette er en bredbåndstilbyder eller eieren av veien. Med fysisk infrastruktur menes blant annet rør, master, kabelkanaler og kulverter. Eventuelle avslag på slik tilgang, skal være basert på objektive, transparente og forholdsmessige kriterier, som for eksempel plassbegrensninger. I praksis betyr dette at et bredbåndsselskap som har til hensikt å bygge ut bredbånd i et område, normalt har rett til å koble seg til f.eks. etablerte kabelkanaler eller trekkerør, og at dette ikke kan nektes uten at det foreligger en saklig og objektiv grunn.

Spørsmål 2:

Kan kommuner/fylker nekte innbyggere å engasjere entreprenør for å bygge ut fibernett i egen vei dersom de betaler for dette selv?

Svar:

I henhold til *forskrift om saksbehandling og ansvar ved legging og flytting av ledninger over, under og langs offentlig veg (ledningsforskriften)*, skal ledningseier innhente tillatelse fra veimyndigheten før ledningsarbeidet kan starte, jf. § 4. Det fremgår av § 5 at veimyndigheten skal gi tillatelse til etablering av ledningsanlegg når fordelene med ledningsanlegget og plasseringen av dette, er større enn ulempene for veiinteressens og annen infrastruktur i vegen. Det fremgår videre av § 5 at veimyndigheten kan stille nærmere vilkår for tillatelsen. Dette betyr i praksis at veieier, f.eks. en kommune, normalt skal gi tillatelse til etablering av fiberkabel i en kommunal vei, så lenge det ikke foreligger saklige grunner for å avslå slik tilgang. Dersom tilgang avslås, må det i så fall dokumenteres at ulempen for veiinteressens er større enn fordelene ved etablering av fiberkabelen. En mulig ulempe for veiinteressens, som kan begrunne et eventuelt avslag, kan f.eks. være dersom etablering av fiberkabelen kan forstyrre fastlagte planer om fremtidig endring av veginfrastrukturen og annen infrastruktur i veien.

Med hilsen

Linda Hofstad Helleland

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Distrikts- og digitaliseringsministeren

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/2246-8

5. mai 2021

Spørsmål 3 og 4 vedrørende representantforslag 184 S (2020-2021)

Jeg viser til brev av 28. april 2021 med spørsmål 3 og 4 vedr. representantforslag 184 S (2020-2021).

Spørsmål 3:

Hvor mange boliger og bedrifter er fortsatt avhengige av kobbernett til telefonitjenester?

Svar:

Departementet har i forbindelse med utarbeidelse av svar på disse spørsmålene, bedt Telenor om oppdaterte tall for bedrifter og boliger som i dag benytter kobbernettet, og som ikke har et alternativ til kobbernettet for leveranse av telefonitjeneste. Telenor har oppgitt slike tall pr. 29. april 2021, og tallene er gjengitt i tabellen under. Tallkolonnene viser henholdsvis alle adresser, adresser med Telenors privatkunder (tilsvarer "boliger"), adresser med Telenors bedriftskunder (tilsvarer "bedrifter") og adresser med grossistkunder (det vil si adresser med telefonikunder (bedrifter eller boliger) som Telenors grossistkunder videreselger telefontjeneste over kobbernettet til).¹

Radene i tabellen skal leses som følger:

Første rad: Totalt antall adresser med telefontjeneste over kobbernettet (tallet omfatter ikke bredbåndstelefoner levert over en bredbåndslinje)

¹ Det kan forekomme tilfeller der det på én og samme adresse er etablert kundeforhold for flere av kategoriene (f.eks. både et bedriftskundeforhold og et privatkundeforhold på samme adresse). Dette er grunnen til at summen av Telenors privatkunder, Telenors bedriftskunder og grossistkunder ikke er lik tallet for alle adresser.

Annen rad : Antall adresser med telefontjeneste over kobbernettet der Telenor allerede har alternativ infrastruktur (i praksis mobilnett og/eller fiber og/eller kabel-TV-nett)

Tredje rad: Antall adresser med telefontjeneste over kobbernettet, hvor det ikke finnes tilgjengelig infrastruktur fra Telenor, men tilgjengelig infrastruktur fra en annen leverandør, f.eks. fiber eller mobilnett fra annen tilbyder. Telefontjeneste levert over satellittbasert bredbånd er også inkludert her.

Fjerde rad: Antall adresser med telefontjeneste over kobbernettet, som ikke har alternativ infrastruktur i dag, men hvor Telenor allerede har besluttet infrastrukturprosjekter som skal kunne levere telefontjeneste. Utrulling innen utgangen av 2022. Dette vil i praksis si nye basestasjoner eller nye fiberprosjekter.

Femte rad: Antall adresser med telefontjeneste over kobbernettet, som ifølge Telenor vil mangle alternativ infrastruktur ved utgangen av 2022

		Alle	Telenors privatkunder	Telenors bedriftskunder	Grossist- kunder
1	Totalt antall adresser med telefontjeneste over kobbernettet	105 715	72 370	26 717	12 503
2	Har alternativ infrastruktur fra Telenor	103 925	70 857	26 513	12 384
3	Har ikke alternativ fra Telenor, men infrastruktur fra annen tilbyder	182	158	19	10
4	Har ikke alternativ infrastruktur i dag, men vil få det innen utgangen av 2022	1 608	1 355	185	109
5	Adresser uten alternativ til kobbernettet for telefontjeneste ved utgangen av 2022	0	0	0	0

Oppsummert betyr dette at av alle 105 715 adresser med boliger og bedrifter som i dag benytter kobbernettet til telefontjeneste, er det 1608 adresser som foreløpig ikke har alternativ infrastruktur for telefontjeneste. Men, med utgangspunkt i planlagte infrastrukturprosjekter som Telenor har besluttet, vil ingen adresser som i dag har telefontjeneste over kobbernettet, ifølge Telenor mangle en alternativ infrastruktur for telefontjeneste, ved utgangen av 2022. Som nevnt ovenfor, vil noen av disse adressene ha

satellittbasert bredbånd som eneste alternative infrastruktur. Telenor har opplyst at dette vil dreie seg om totalt 93 adresser i hele Norge. Når det gjelder telefontjeneste over satellittbasert bredbånd, har Telenor opplyst at selskapet nylig har startet et pilotprosjekt, som skal gi mer informasjon om hvordan brukerne opplever en slik tjeneste.

Spørsmål 4:

Hvordan fordeler dette seg fylkesvis?

Svar:

I tabellen under fremgår antall adresser pr. fylke som har telefontjeneste levert over kobbernettet i dag, og som mangler alternativ infrastruktur, men som ifølge Telenor vil få dette som følge av Telenors planlagte og besluttede infrastrukturprosjekter innen utgangen av 2022 (dvs. tall pr. fylke som tilsvarer tallet for hele Norge i rad 4 i tabellen under svaret til spørsmål 3):

	Alle	Telenors privatkunder	Telenors bedriftskunder	Grossist- kunder
Agder	114	104	9	3
Innlandet	214	177	16	22
Møre og Romsdal	21	14	3	4
Nordland	216	181	30	13
Oslo	0	0	0	0
Rogaland	134	114	18	9
Troms og Finnmark	95	80	11	6
Trøndelag	111	91	18	6
Vestfold og Telemark	155	130	19	11
Vestland	237	202	24	16
Viken	311	262	37	19
Alle fylker	1608	1355	185	109

Som det fremgår av tabellen, er det Viken (311), etterfulgt av Vestland (237), som har flest adresser som i dag har telefontjeneste over kobbernettet, og som foreløpig mangler et alternativ, men som ifølge Telenor vil få dette innen utgangen av 2022.

Jeg må for ordens skyld legge til at kobbernettet også brukes til andre tjenester enn telefontjeneste. Kobbernettet brukes til bredbåndstjeneste (f.eks. ADSL), og også til mer spesialiserte tjenester som nødtelefon i tunneler. For disse tjenestene vil det også finnes kunder som pr i dag ikke har et godt alternativ. Departementet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet er i regelmessig dialog med Telenor om prosessen med saneringen av kobbernettet, og om betydningen denne prosessen har blant annet for alle de ulike tjenester som i dag leveres over kobbernettet. Departementet mottar også kvartalsvise statusrapporter om saneringen av kobbernettet, utarbeidet av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet.

Med hilsen

Linda Hofstad Helleland

Linda Hofstad Helleland

**DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT**

Distrikts- og digitaliseringsministeren

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/2803-2

10. mai 2021

**Spørsmål vedr. Meld. St. 28 (2020-2021) Vår felles digitale grunnmur:
Mobil-, bredbånds- og internettjenester**

Jeg viser til brev av 4. mai 2021 med spørsmål i forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 28 (2020-2021).

Spørsmål:

I forbindelse med arbeidet med Meld. St. 28 (2020-2021) er vi kjent med at det etterlyses en veileder til Ledningsforskriften, også kalt Graveforskriften. Det er hevdet at denne manglende veilederen forhindrer utstrakt bruk av denne metoden for å legge fiber til nett-tilkobling.

- Hvordan ligger departementet an i arbeidet med å utarbeide denne veilederen?

Svar:

Den forskriften det vises til i spørsmålet, ledningsforskriften, er forskrift om saksbehandling og ansvar ved legging og flytting av ledninger over, under og langs offentlig veg. Forskriften er hjemlet i lov om vegar (veglova), og ligger under Samferdselsdepartementets (SD) ansvarsområde. Det er derfor også SD som er ansvarlig for utarbeidelse av veileder til denne forskriften. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har forelagt spørsmålet for SD som ansvarlig departement, og har fått følgende tilbakemelding:

Veilederen til ledningsforskriften er under behandling og prioriteres i SD. Utkast til veileder ble sendt på høring i november 2019, og det kom inn mange høringsuttalelser innen fristen i februar 2020. På grunn av covid-19-pandemien og en rekke høyt prioriterte saker det siste året, har arbeidet med veilederen blitt forsinket. Det er fortsatt mye arbeid som gjenstår, og SD tar sikte på at veilederen ferdigstilles i løpet av året.

Selv om veilederen ikke er fastsatt på nåværende tidspunkt, minner SD om at den gjeldende ledningsforskriften skal anvendes i saker som berører bredbåndsutbygging på veiområdet. Som det heter i forskriftens formålsparagraf, skal vegmyndigheten bidra til at veggrunn skal kunne benyttes til etablering av annen infrastruktur, herunder bredbånd. I tillegg inneholder ledningsforskriften flere bestemmelser som skal ivareta vegmyndighetens tilretteleggingsplikt i denne sammenheng. Blant annet kan vegmyndigheten sette som vilkår i tillatelse til etablering av ledningsanlegg at det legges ekstra trekkør i ledningsgrøfter til for eksempel bredbånd.

Med hilsen

Linda Hofstad Helleland

